

ДО

Г-н Петър КЪНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ТУРИЗЪМ

Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за марките и географските означения

УВАЖАЕМИ Г-Н КЪНЕВ,

С настоящото изразяваме нашето становище против предложения проект на ЗИД на ЗМГО в частта му, в която се предвижда прекратяване на националните регистрации на географски означения за земеделски продукти и храни, считано от датата на влизане в сила на ЗИД на ЗМГО (§ 4 от проекта на ЗИД на ЗМГО). Аргументите ни срещу такова прекратяване на регистрациите са както следва:

1. Незабавното прекратяване на националните регистрации на географски означения за земеделски продукти и храни от датата на влизане в сила на ЗИД на ЗМГО ще засегне негативно българските производители, вписани като ползватели на географски означения, регистрирани по национален ред. Производителите на такива продукти и храни надлежно са преминали процедурата по вписване като ползватели на географските означения и са придобили съответните законови права, произтичащи от това. Инвестирали са средства за придобиването на правата по ЗМГО и популяризирането на продуктите си като такива със защитено географско означение. Незабавното прекратяване на регистрацията на географски означения означава отнемане на законно придобити права и загуба на вложени средства. Считаме, че подобно отнемане от държавата на веднъж вече придобити права от

страна на частни лица (дружества) представлява недопустимо принудително лишаване от права, без каквато и да било насрещна компенсация и без срок за реакция от страна на правоприетелите. Правно, икономически и житейски неприемливо е законодателят първо да предоставя определени права, след което да ги отнема самоволно, без дори да даде възможност на притежателите им да защитят интересите си в определен преходен период или чрез друг еквивалентен режим. Такъв подход противоречи на принципа за защита на собствеността на физически и юридически лица, прогласен в чл. 1 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). За принудително отнетите права и загубените средства отговорност ще носи изцяло държавата, към която могат да бъдат насочени претенции за обезщетение на претърпени вреди от тази законодателна промяна.

В допълнение към горното обръщаме внимание, че още в края на 2006 г. е приет Закон за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПОО), чиято цел е била да хармонизира българското законодателство в областта на земеделските продукти с това на ЕС предвид присъединяването на Република България към ЕС на 01.01.2007 г. Именно с този закон е приет и чл. 57а от ЗМГО, който изрично потвърждава успоредното действие на двата режима за закрила на географски означения - по национален ред и единна закрила на ниво ЕС – и дори предвижда определени правила при регистриране на едно и също географско означение по тези два режима. Това означава, че още с приемането през 2006 г. на ЗПОО (и извършеното чрез него изменение в ЗМГО) българската държава е била длъжна да съобрази изцяло регулациите на ЕС в областта, а не цели 11 години по-късно да установи, че част от приетите и прилагани от нея норми всъщност „противоречали на европейско законодателство“. Ако българската държава е пропуснала да съобрази законодателството си с това на ЕС и с повече от десетилетие закъснение се опитва да поправи грешката си, то е абсолютно неприемливо целият негативен ефект, включително финансовите вреди, от това да бъдат понасяни от частни дружества – притежатели на права по ЗМГО. Не може да бъде приемлив подхода, при който законодателят веднъж предоставя права на частни лица и после отнема същите тези права с идентични и в двата случая мотиви, че съобразявал едно и също европейско законодателство. Прави впечатление, че в оценката за въздействието на акта

въобще не е отчетено негативното въздействие върху заинтересованите лица-малки и средни предприятия, те просто са подминати.

2. Незабавното прекратяване на националните регистрации стимулира нелоялната конкуренция и недобросъвестните търговски практики (а оттук в последна сметка е в ущърб и на потребителите). Незабавната отмяна на всички национални регистрации на географски означения ще даде възможност на недобросъвестни производители и търговци на земеделски продукти и храни да сочат върху стоките си тези доскоро регистрирани географски означения, въпреки че никога не са отговаряли на изискванията им и не са били вписани като техни ползватели. По този начин недобросъвестни производители и търговци ще се възползват по нелоялен и несправедлив начин от вече изградената репутация и пазарен дял на въпросните географски означения. Такива производители не са направили и един лев разход за покриване на изискванията на географските указания и за популяризирането им, а същевременно ще се ползват от тяхната репутация и известност сред потребителите. Това поставя различните участници на пазара в неравностойно положение и, което е още по-несправедливо, спестява разходите на онези производители и търговци, които ще се възползват наготово от вече изградени имидж на съответните географски означения. В резултат на това законодателят практически ще насърчи т. нар. паразитизъм (free-riding), който е недопустим както съгласно българското законодателство, така и в светлината на европейския режим за защита на конкуренцията.

3. От предложеното законодателно решение в последна сметка ще пострадат и потребителите на земеделски продукти и храни. Досега тези потребители са си купували стоки с регистрирано географско означение, доверявайки се именно на това означение като гаранция за определени характеристики и ниво на качество на продуктите. Изведнъж, буквално ден по-късно тези потребители ще бъдат лишени от географските означения като ориентир за определени характеристики и ниво на качество, защото всеки производител и търговец ще може да ги използва свободно (дори и когато стоките му са много далеч от характеристиките и нивото на качество, изисквани от съответното географско означение). Очевидно е, че такова внезапно преминаване от защитени права, служещи за гаранция за определено качество, към свободно използване, без каквато и да било гаранция за качествата на продуктите, ще доведе до всеобщо заблуждаване на

потребителите. По този начин се създават предпоставки за дезинформация на купувачите на въпросните стоки, което е в ярко противоречие със законовите цели потребителите на стоки винаги да взимат своето информирано решение. Голяма част от тези потребители ще очакват от закупените стоки с познатото им географско означение да имат характеристиките, които свързват с това означение от много години насам, а в действителност тези характеристики често ще липсват.

4. Премахването на националните регистрации на географските означения за земеделски продукти и храни лишава производителите от възможността да ползват системата за международна регистрация на географските си означения, създадена с Лисабонската Спогодба за закрила на наименованията за произход. По силата на спогодбата, чрез международна регистрация, българско наименование за произход може да получи правна закрила във всички държави-страни по тази спогодба. Единственото условие за получаване на международна регистрация е наименованието за произход да е регистрирано в страната на произхода, тоест в България. Чрез отпадането на националните регистрации, българските производители се лишават от възможността за регистрацията им в други държави. България е производител на земеделски продукти и храни с традиции и реноме, което предполага по-внимателно отношение на държавните органи към защитата на географските означения на българските производители. Известно е, че географските означения са силен гарант за качество и имат много по-голям конкурентен ефект при предлагане на стоките отколкото търговските марки и другите обекти на индустриална собственост.

С оглед зачитане на интересите на заинтересованите лица и избягване на негативния ефект върху тях, предлагаме изменението на ЗМГО да действа за в бъдеще без да засяга придобитите права върху регистрирани географски означения. По този начин ще се реши проблемът, довел до предложената законодателна промяна като се осигури занапред само регистрация на географски означения на европейско ниво съобразно Регламент (ЕС) № 1151/2012 и същевременно ще се запази действието на регистрираните досега географски означения на национално ниво.

С уважение

Адв. Милена Табакова, Управляващ съдружник

представител по индустриална собственост

адв. Христо Райчев, представител по индустриална собственост

адв. Васил Руйков, представител по индустриална собственост